

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ
ว่าด้วยการพานักเรียนและนักศึกษาไปนอกสถานศึกษา
พ.ศ.2529

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับการพานักเรียนและนักศึกษาไปนอกสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนในหลักสูตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อสนองความสนใจ และเพื่อส่งเสริมพัฒนา บุคคลิกภาพทางอุปนิสัยของนักเรียนและนักศึกษาให้เหมาะสมกับสังคมในระบอบประชาธิปไตยและเพื่อให้ ได้ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับภูมิประเทศและแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ อันเป็นสมบัติของชาติที่ได้สร้างสรรค์ไว้ ให้ซึ่งตนเองมีส่วนเป็นเจ้าของ เพื่อปลูกฝังให้บังเกิดความรักประเทศชาติยิ่งขึ้น

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ 23 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ.2515 กระทรวงศึกษาธิการจึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการพานักเรียนและนักศึกษาไปนอกสถานศึกษา พ.ศ.2529”

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการพานักเรียน นิสิต และนักศึกษาไปนอกสถานศึกษา พ.ศ.2504

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4. ในระเบียบนี้

“นักเรียนและนักศึกษา” หมายความว่า บุคคลซึ่งกำลังรับการศึกษาในสถานศึกษา

“สถานศึกษา” หมายความว่า โรงเรียนวิทยาลัย หรือสถานศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่สังกัดหรืออยู่ในความควบคุมดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ

“การพานักเรียนและนักศึกษาไปนอกสถานศึกษา” หมายความว่า การที่ครูอาจารย์หรือผู้ที่เป็นหัวหน้าสถานศึกษาของสถานศึกษา พานักเรียนและนักศึกษาไปเป็นหมู่คณะ จะเป็นเวลาเปิดทำการสอนหรือไม่ก็ตาม แต่ไม่หมายความรวมถึงการเดินทางไกลและการอยู่ค่ายพักแรมของลูกเสือ ยุวกาชาด และเนตรนารี และการพานักเรียนและนักศึกษาไปนอกสถานที่ตามระเบียบแบบแผนหรือคำสั่งในราชการ

ข้อ 5. การพานักเรียนและนักศึกษาไปนอกสถานศึกษา จำแนกเป็น 3 ประเภท คือ

- (1) การพาไปนอกสถานศึกษาและไม่ค้างคืน
- (2) การพาไปนอกสถานศึกษาและค้างคืน

(3) การพาไปนอกราชอาณาจักร

ข้อ 6. การพานักเรียนและนักศึกษาไปนอกสถานศึกษาทุกประเภทให้ปฏิบัติดังนี้

- (1) ต้องได้รับอนุญาตก่อน แบบการขออนุญาตให้ใช้ตามที่กำหนดไว้ท้ายระเบียบนี้
- (2) นักเรียนและนักศึกษาที่จะไปนอกสถานศึกษาตามข้อ 5 (1) ให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าสถานศึกษา ว่าควรจะได้รับอนุญาตจากผู้ปกครองหรือไม่ แต่การพาไปตามข้อ 5 (2) และ (3) จะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ปกครองเป็นหนังสือตามแบบที่กำหนดไว้ท้ายระเบียบนี้
- (3) ให้หัวหน้าสถานศึกษา หรือผู้ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้ควบคุม และจะต้องมีครูหรืออาจารย์อื่นๆ เป็นผู้ช่วยควบคุมดูแลรับผิดชอบในการเดินทาง โดยถือเกณฑ์นักเรียนและนักศึกษา 20 คน ต่อครูอาจารย์ 1 คน

ถ้านักเรียนและนักศึกษาหญิง ไปด้วยให้มีครูหรืออาจารย์หญิงควบคุมไปด้วยตามความเหมาะสม
- (4) ผู้ควบคุมและผู้ช่วยผู้ควบคุมต้องช่วยกันควบคุมนักเรียนและนักศึกษาให้อยู่ในระเบียบวินัย และต้องใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างดีในการเดินทาง เป็นไปโดยมีระเบียบอันเหมาะสมแก่กาลเทศะ และยานพาหนะที่ใช้เดินทาง ทั้งนี้เพื่อความเรียบร้อยและปลอดภัย

ห้ามผู้ควบคุมและผู้ช่วยผู้ควบคุมเสพหรือชักชวนให้พนักงานขับรถหรือผู้ขับเรือเสพสุราหรือของมีเมาอย่างอื่นขณะเดินทาง
- (5) ผู้ควบคุมและผู้ช่วยผู้ควบคุมควรจะได้รับการอบรมเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยตามโอกาสอันควร
- (6) ให้หัวหน้าสถานศึกษาพิจารณาเส้นทางที่จะเดินทาง เลือกพาหนะที่อยู่ในสภาพใหม่ มั่นคงแข็งแรง และก่อนออกเดินทางให้ตรวจสอบสภาพของยานพาหนะที่จะใช้ให้เรียบร้อย ควรดูรถที่มีเครื่องดับเพลิงติดอยู่ด้วย

เพื่อความปลอดภัยควรเดินทางด้วยรถไฟ หรือใช้รถยนต์โดยสารของบริษัทขนส่ง จำกัด(บ.ข.ส.)
- (7) ให้พิจารณาเลือกพนักงานขับรถหรือผู้ขับเรือที่มีประวัติความประพฤติดีมีความชำนาญ สุขุมรอบคอบ รู้เส้นทางที่จะไปดี โดยคำรับรองของเจ้าของหรือตัวแทนของเจ้าของยานพาหนะนั้น
- (8) ในการเดินทางโดยใช้ทางหลวง ให้ขอความร่วมมือไปยังตำรวจทางหลวง ถ้าเดินทางโดยรถไฟให้ขอความร่วมมือจากการรถไฟแห่งประเทศไทย หรือขอความร่วมมือไปยังกรมเจ้าท่า หรือตำรวจน้ำกรณีเดินทางโดยทางน้ำ เพื่อจัดรถหรือนำทางให้และเพื่อขอคำแนะนำหรือขอความร่วมมืออื่นๆ ที่จำเป็น

(9) ให้หัวหน้าสถานศึกษาจัดให้มีแผ่นป้ายข้อความในลักษณะแสดงให้เห็นว่า ยานพาหนะนั้นใช้บรรทุกนักเรียนและนักศึกษา

(10) ในการเดินทาง นักเรียนและนักศึกษาต้องแต่งเครื่องแบบ แต่ในบางโอกาสให้ หัวหน้าสถานศึกษาพิจารณาให้แต่งกายได้ตามความเหมาะสม

ข้อ 7. ผู้พิจารณาอนุญาตให้พานักเรียนและนักศึกษาไปนอกสถานศึกษามีดังนี้

(1) หัวหน้าสถานศึกษา สำหรับการพาไปตามข้อ 5 (1)

(2) ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดหรือผู้อำนวยการการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหรือสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี สำหรับการพาไปตามข้อ 5 (2)

(3) อธิบดีกรมเจ้าสังกัด หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกรม สำหรับสถานศึกษาในส่วนกลาง ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับสถานศึกษาซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของจังหวัด สำหรับการพาไปตามข้อ 5 (2)

(4) ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับการพาไปตามข้อ 5(3)

ผู้พิจารณาอนุญาตตาม (3) และ (4) อาจมอบหมายให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นอนุญาตแทนตน ในการพิจารณาอนุญาต ให้ผู้มีอำนาจอนุญาตพิจารณาถึงความเหมาะสม กาลเทศะ และ ฤดูกาล เพื่อความปลอดภัยในการเดินทางประกอบการพิจารณาอนุญาตด้วย

ข้อ 8. ในการอนุญาตพานักเรียนและนักศึกษาไปนอกสถานศึกษา ให้ส่งคำขออนุญาตถึงผู้มีอำนาจอนุญาต ก่อนเวลาออกเดินทางไม่น้อยกว่า 15 วัน และให้แนบโครงการที่จะไปนอกสถานศึกษา ประกอบการพิจารณาด้วย

ข้อ 9. การเดินทางในเวลากลางคืนมีสาเหตุหลายประการทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย จึงควรเดินทางเฉพาะกลางวันเท่านั้น เว้นแต่เป็นการเดินทางโดยรถไฟ

ข้อ 10. ในกรณีเกิดอุบัติเหตุหรือมีเหตุการณ์อื่นที่แก้ไขได้โดยยาก ให้ผู้ควบคุมหรือผู้ได้รับมอบหมาย หรือบุคคลอื่นใดที่ไปด้วย ตามแต่กรณีแห่งความจำเป็น รายงานให้ผู้บังคับบัญชาผู้อนุญาต หรือผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปทางโทรเลข โทรศัพท์ โทรบทันที หากใช้เวลาเดินทางไม่มากให้รีบเดินทางไปรายงานให้ทราบด้วยตัวเอง แล้วรายงานเป็นหนังสืออีกครั้งภายในกำหนด 7 วัน นับแต่เกิดอุบัติเหตุหรือเหตุการณ์นั้นขึ้น

ข้อ 11. การพานักเรียนและนักศึกษาไปนอกสถานศึกษาตามข้อ 5 สถานศึกษาจะต้องวางระเบียบกำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติไว้ กับให้หัวหน้าสถานศึกษากำหนดค่าใช้จ่ายในการเดินทางได้เท่าที่จำเป็น

ข้อ 12. การพานักเรียนและนักศึกษาไปนอกสถานศึกษาตามระเบียบนี้ ให้เป็นไปด้วยความสมัครใจ เพื่อทัศนศึกษาเท่านั้น มิใช่พาไปเพื่อทดสอบสมรรถภาพหรือจัดกิจกรรมอื่นๆ เพื่อเป็นการวัดผลหรือให้คะแนน หากเป็นไปได้ให้จัดในสถานศึกษาหรือบริเวณใกล้เคียงกับสถานศึกษามากที่สุด เพื่อมิให้เป็นการบังคับให้นักเรียนและนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์จำเป็นต้องร่วมเดินทางไปด้วย มิฉะนั้นจะไม่ได้คะแนนสำหรับค่าใช้จ่ายในการเดินทางก็ให้เป็นไปตามความสมัครใจของนักเรียนและนักศึกษาด้วย

ข้อ 13. การพานักเรียนและนักศึกษาไปตามข้อ 5 (2) และ (3) เมื่อพากลักลับมาแล้วให้สถานศึกษารายงานผลการพาไปนอกสถานศึกษาต่อผู้สั่งอนุญาตตามแบบทำระเบียบนี้

ข้อ 14. ครู อาจารย์ หรือผู้ควบคุมนักเรียนและนักศึกษาให้ถือว่าไปปฏิบัติราชการ ให้เบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางได้

ข้อ 15. ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ.2529

(ลงชื่อ) ชวน หลีกภัย

(ชวน หลีกภัย)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ